

Nové vlastní zdroje v evropském rozpočtu

Dokáže si Česko vyjednat spravedlivý podíl a využít jej pro zelenou transformaci?

V nadcházejících jednáních o víceletém finančním rámci EU (VFR) 2028+ se budou členské státy rozhodovat nad budoucností dlouhodobého rozpočtu Evropské unie. Rozpočet musí pokrýt nové, rostoucí výzvy a destabilizace, a zároveň začít splácet historický dluh ve výši 800 miliard eur, který vznikl v rámci nástroje NextGenerationEU.

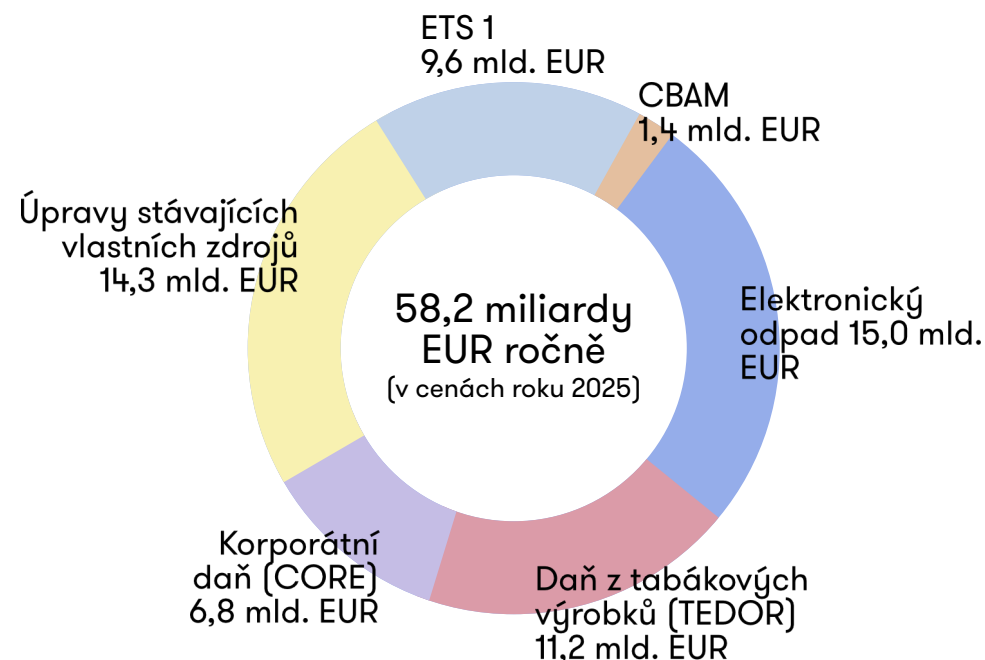
Současná struktura příjmů, která je založená především na příspěvcích členských států, již nestačí. Evropská komise v návrhu rozpočtu ve výši téměř 2 biliony eur proto zmiňuje zavedení nových vlastních zdrojů, tedy nových příjmů, které by plynuly přímo do rozpočtu EU.

Tyto prostředky mohou významně posílit financování klimatických politik a zajistit prostředky pro inovace a zelenou transformaci.

Česká republika se ve své pozici k novým vlastním zdrojům staví rezervovaně. Obhájí původní systém, primárně založený na příspěvcích členských států na základě jejich hrubého národního důchodu.

navrhované nové vlastní zdroje

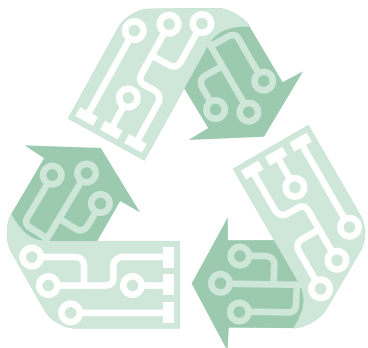
Vlastní zpracování podle Commission factsheet 2025

Návrh komise na nové vlastní zdroje

- **Zdroje z ETS** – 30 % příjmů z existujícího systému ETS 1 by mělo směřovat do rozpočtu EU. Očekávaný průměrný výnos činí přibližně 9,6 miliardy eur ročně.
- **Zdroje z CBAM** – 75 % příjmů z tohoto mechanismu by mělo být výnosem rozpočtu EU. Očekávaný průměrný výnos činí přibližně 1,4 miliardy eur ročně.
- Komise navrhuje také nový zdroj prostředků z **nevybraného elektroodpadu**, který by měl do rozpočtu EU přinášet přibližně 15 miliard eur ročně, dále **daň z tabákových výrobků (TEDOR)** s očekávaným výnosem kolem 11 miliard eur ročně a **příspěvek z korporátních zisků (CORE)** ve výši zhruba 6,8 miliardy eur ročně.

Recyklace elektronického odpadu

- Recyklace elektronického odpadu má pro státy EU zásadní význam – **umožňuje zachovat klíčové suroviny**, jako je kobalt, neodym a platina, které jsou nezbytné pro baterie, větrné turbíny, solární panely a elektromotory.
- Jejich recyklace **podporuje výrobu čistých technologií v EU**, snižuje uhlíkovou stopu dodavatelských řetězců a zároveň omezuje poptávku po energeticky a emisně náročné těžbě.
- V případě ČR by toto v principu podpořilo snahu současné vlády o vybudování domácího polovodičového průmyslu, pro který je zásoba nerostných surovin kritická. Česko má na základě Národní polovodičové strategie ambici tento sektor do roku 2029 ztrojnásobit.
- Zavedení nového vlastního zdroje založeného na nevybraném elektronickém odpadu nahlášeném členskými státy by motivovalo ke snížení množství odpadu a podpořilo pokrok v systémech sběru¹ ([EC proposal](#)) v souladu s dlouhodobým cílem EU přecházet na cirkulární ekonomiku a efektivnější využívání zdrojů.
- Dále komise podle očekávání navrhuje začít čerpat zdroje ze systému obchodování s emisemi (ETS) a z cla na dovoz uhlíku (CBAM). Tyto zdroje se však co do očekávaných výnosů v návrhu komise ani nevyrovnávají výběru daně z nezrecyklovaného elektroodpadu.

Komise celkem navrhuje 5 nových vlastních zdrojů. Největší z nich je daň z elektronického odpadu, tj. vyřazených elektronických zařízení, která nebyla řádně sebrána nebo recyklována.

Vlastní zdroj založený na nevybraném elektronickém odpadu: příspěvek vznikající uplatněním sazby 2 €/kg, každoročně upravované o inflaci, na hmotnost nevybraného elektronického odpadu. Očekává se, že tento zdroj vynese průměrně přibližně 15 miliard € ročně.

Členské státy a Evropský parlament mohou nyní k návrhu VFR předložit své připomínky.

Návrh Komise
červenec 2025

Pracovní skupiny Rady,
vyjednávací mandáty členských států
Q3 2025–Q2 2026

Dohoda Evropské rady a souhlas Evropského parlamentu
Q2–Q4 2026

Programování a vyjednávání národních plánů / programů
Q1 2027+

Předpokládaný harmonogram

Doporučení pro českou vládu

- Česká republika je v své rámcové pozici k návrhu VFR otevřená „omezenému“ nárůstu celkového rozpočtu, ale k novým zdrojům se staví rezervovaně.
- Jak upozorňuje Mario Draghi ve své zprávě o konkurenceschopnosti Evropy, **rozpočet EU musí být rozšířen, má-li Unie zůstat globálně relevantní**. Rozpočet je třeba navyšovat, a to cíleně: směrem k programům, které posilují evropskou ekonomickou odolnost, inovace a technologickou soběstačnost.
- Česko by proto mělo **požadovat navyšování zdrojů EU v oblastech, které odpovídají jeho národním prioritám a zároveň přispívají evropským cílům** – mezi ně patří například recyklace klíčových surovin nebo rozvoj polovodičového průmyslu, který je i zakotvený v Národní strategii pro polovodiče.
- **Je pravděpodobné, že argument o nové administrativní zátěži – často zmiňovaný v souvislosti s novými vlastními zdroji – nebude v tomto případě zásadní**. Ohledně implementace se Evropská komise měla možnost poučit ze zavedení příspěvku na nerecyklovaný plast z roku 2021 (European Court of Auditors). Nový zdroj z nerecyklovaného elektronického odpadu by se stavěl na již existujících datech – všechna potřebná data pro výpočet členské státy už dnes povinně reportují podle směrnice o elektroodpadu, kterou úspěšně transponovaly všechny členské státy. Díky tomu je zavedení nového vlastního zdroje technicky realizovatelné bez nutnosti nových legislativních rámců a bez zásadního zvýšení administrativní zátěže.
- Česká republika tradičně klade důraz na politiku soudržnosti a zemědělství. S rostoucími strukturálními výzvami, zejména v oblasti klimatické změny a technologické konkurenceschopnosti, je však vhodné věnovat větší pozornost i částem rozpočtu, které podporují inovace a čisté technologie. Mezi ně patří například nově navrhovaný Fond konkurenceschopnosti, jenž může posílit evropskou ekonomickou odolnost a přinést dlouhodobé přínosy i pro české priority.

Zpracoval Viktor Jenčuš
(viktor.jencus@amo.cz),
Grafická úprava Jaroslav Kopriva.

leden 2026

